

Høringsnotat St. Meld. 32 (2024-2025) *Trygg oppvekst i en digital hverdag*

Sex og Politikk er landets største tilbyder av helhetlig seksualitetsundervisningsmaterieil for grunnskolen og videregående, blant annet gjennom den landsdekkende kampanjen «Uke 6». Vi arbeider for å fremme seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) og for å sikre at barn og unge får kunnskapen og ferdighetene de trenger for å ta trygge og informerte valg i eget liv.

Vi er glade for at Familie- og kulturkomiteen setter barns digitale oppvekst på dagsordenen, og for at sentrale temaer som pornografi, digitale mediers påvirkning på selvbilde, samt seksuelle overgrep og seksuell utnyttelse er inkludert i stortingsmeldingen. Samtidig mener vi at tiltakene som foreslås i hovedsak legger for stor vekt på tilgangskontroll og aldersgrenser. Slike tiltak er viktige, men er ikke tilstrekkelige alene.

Pornografi og seksuell utnyttelse

Stortingsmeldingen beskriver hvordan barn og unge i økende grad utsettes for risiko for seksuell utnyttelse og krenkelser i digitale miljøer og sosiale medier, blant annet gjennom seksualisert innhold, grenseoverskridende kontakt og press om deling av bilder. Sex og Politikk mener at pornografi må forstås som en del av dette risikobildet. Pornografisk innhold kan bidra til å normalisere grenseoverskridende atferd uten samtykke, som for eksempel «choking»/halsgrep, maktbruk og skadelige stereotyper. Dette gjelder spesielt tilfeller der barn og unge ikke har fått tilstrekkelig opplæring om kropp, grenser og rettigheter før de blir eksponert.

Når barn og unge ikke har fått god nok opplæring om disse temaene, kan slik påvirkning bidra til å viske ut skillet mellom hva som er frivillig og hva som er ufrivillig. Dermed økes sårbarheten for seksuell utnyttelse og overgrep. For å forebygge dette, både digitalt og fysisk, må regulerende tiltak kombineres med systematisk og helhetlig seksualitetsundervisning gjennom hele skoleløpet. Dette er et sentralt virkemiddel for å styrke barn og unges evne til å gjenkjenne, motstå og varsle om krenkelser, i tråd med meldingens mål om en trygg digital oppvekst. Dette er også i tråd med den klare anbefalingen fra Voldtekstutvalgets NOU 2024:4 *Voldtekt – et uløst samfunnsproblem*.

Aldersgrenser

Stortingsmeldingen legger stor vekt på aldersgrenser og tilgangskontroll som virkemidler for å beskytte barn og unge mot skadelig innhold på nett, inkludert pornografi. Sex og Politikk deler målsettingen om å redusere tidlig eksponering, men vil understreke at aldersgrenser alene ikke gir barn og unge den kompetansen de trenger for å håndtere det digitale innholdet de møter. I praksis finner mange barn og unge også veier rundt slike begrensninger, for eksempel gjennom eldre søsken. Når de unge passerer de gjeldende aldersgrensene, får de tilgang – men har ikke nødvendigvis forståelse og kompetanse til å møte det.

SEX^ØPOLITIKK

Erfaringer og manglende opplæring

Våre erfaringer fra seksualitetsundervisning i skolen viser at mange ungdommer møter seksualisert innhold uten å ha fått tilstrekkelig undervisning om grenser, samtykke, kropp og digital dømmekraft. Dette bekreftes også av ungdom selv. I Redd Barnas rapport *Et skada bilde av hvordan sex er (2020)* beskriver unge at de møter pornografi og seksualisert innhold på nett før de har fått kunnskap og språk til å forstå og håndtere det, og at seksualitetsundervisning i skolen i liten grad tar opp disse erfaringene.

Dette ønsker vi i Sex og Politikk å gjøre noe med, da dette er en risiko barn og unge ikke skal overlates til å håndtere alene. Uten helhetlig seksualitetsundervisning risikerer pornografi og sosiale medier å bli de viktigste læringsarenaene for seksualitet. For å sikre en reell trygg digital oppvekst må regulering og begrensning derfor kombineres med helhetlig, alderstilpasset seksualitetsundervisning som gir barn og unge språk, refleksjon og handlingskompetanse – også etter at aldersgrenser passerer.

Nasjonalt seksualitetsundervisningsløft

Et sentralt tiltak for å forebygge utrygge, digitale opplevelser på digitale flater, er derfor et nasjonalt seksualitetsundervisningsløft. Dette ansvaret er ikke Familie- og kulturkomiteen sitt ansvar alene, men i arbeidet med trygg digital oppvekst er det essensielt at komiteen prioriterer helhetlig seksualitetsundervisning som et sentralt forebyggende tiltak. Sex og Politikk ser frem til å kunne bidra med vår kompetanse og erfaring i det videre arbeidet, samt videre dialog om hvordan vi skal sikre barn og unge en trygg digital hverdag.

Vennlig hilsen

Tor-Hugne Olsen, daglig leder